

PLAÇA PÚBLICA

#SomUdL

Universitat
de Lleida

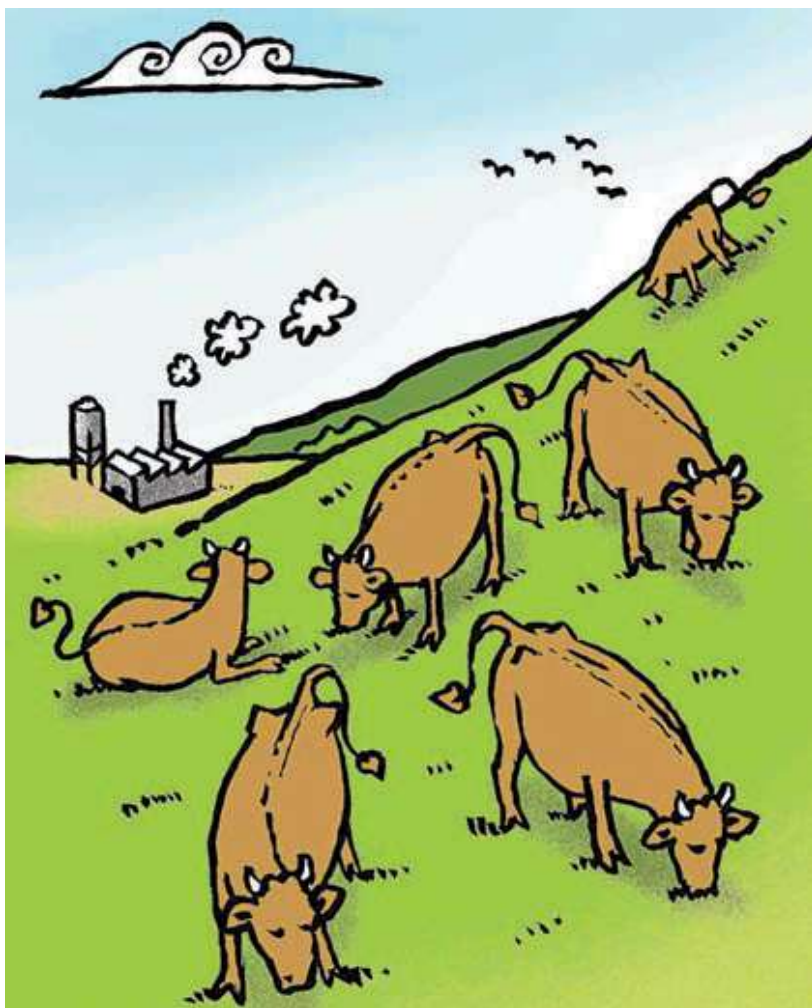
Entre la Plana i el Pirineu: els camins de la ramaderia sostenible

La sostenibilitat és un concepte àmpliament utilitzat en molts àmbits de la vida i, en l'agricultura, i en particular en la ramaderia, no n'és una excepció. De fet, la ramaderia és un dels sectors en què la sostenibilitat està contínuament present, tant pels dubtes que es plantejen sobre alguns sistemes productius com per les crítiques relacionades amb qüestions ambientals, econòmiques, i socials (els tres pilars de la sostenibilitat). Per això, resulta especialment rellevant estudiar la sostenibilitat de la producció ramadera, una línia de treball en què es centra el Grup de Recerca de Sistemes Ramaders Sostenibles, del departament de Ciència Animal de la Universitat de Lleida.

Quan s'aborda la sostenibilitat de la producció ramadera apareix una dicotomia entre dues grans corrents, ambdues presents al territori de Lleida. D'una banda, trobem una producció ramadera intensiva, caracteritzada per l'elevat ús de recursos (com nivells elevats d'alimentació, energia, etc.) i alta productivitat, present sobretot a la Plana de Lleida i representada per la producció porcina i la de vedells d'engreix. En aquest sistema el repte s'aborda des d'una intensificació sostenible, basada en optimitzar la genètica, l'alimentació i les instal·lacions per reduir l'impacte ambiental de cada quilo de carn produït. En aquest àmbit, el Grup de Recerca de Sistemes Ramaders Sostenibles,

en col·laboració amb el CITA d'Aragó, ha desenvolupat diversos projectes estudiant diferents estratègies basades en la incorporació de recursos locals (trepadella) i coproductes agroalimentaris (sansa d'oliva o tortó de colza) a l'alimentació dels vedells d'engreix. Aquestes alternatives poden contribuir a reduir la dependència de matèries primeres importades, afavorir una producció més circular mitjançant la valorització de recursos de proximitat i, potencialment, millorar l'eficiència digestiva i disminuir les emissions de metà, tot i que aquest darrer aspecte encara es troba en fase d'estudi.

D'altra banda, el Pirineu de Lleida compta amb una important producció extensiva, especialment de vaques alletants, basada en l'aprofitament de pastures. Aquests sistemes permeten utilitzar recursos que no són aprofitables directament per l'ésser humà, contribueixen al manteniment del paisatge i ajuden a reduir el risc d'incendis forestals, a més d'afavorir l'arrelament de la població a les zones rurals. El repte en aquests sistemes és augmentar la rendibilitat d'aquestes explotacions mantenint les condicions de maneig extensives. El grup de recerca treballa en la conservació i la millora de races bovines autòctones, com la Bruna dels Pirineus, la Parada de Montaña i la vaca de l'Albera. En aquests programes de conservació i millora hi ha una tensió entre

**DANIEL
VILLALBA
MATA**

Coordinador del Grup de Recerca Sistemes Ramaders Sostenibles. Departament de Ciència Animal de la Universitat de Lleida

incrementar la productivitat d'aquestes races, i el manteniment d'una "rusticitat" que permeti als animals acomplir l'objectiu d'aprofitar i gestionar el territori. L'evolució que tindran en un futur dependrà de la importància que doni la societat (ja sigui amb pagament econòmic directe o indirecte) als productes obtinguts de races autòctones i que generen serveis ecosistèmics (com la reducció del sotabosc, entre altres). La coexistència de sistemes

ramaders intensius i extensius en un territori relativament petit com el de Lleida sovint dona lloc a posicions enfrontades entre els actors vinculats a cadascun d'aquests models. Tanmateix, l'objectiu comú hauria de ser afavorir, en ambdós sistemes, l'evolució cap a models cada vegada més sostenibles, capaços de mantenir la població rural, proporcionar serveis ecosistèmics i garantir una producció suficient i eficient.